

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad cat’ olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felölős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányzószobákban.

Városi reformpárt.

Jelzük már, hogy a városi törvényhatósági bizottság tagjainak egy régi óhaja készül teljesülni. Az eddigi szervezetlenség, a tervtelen működés helyett egyöntetű eljárást óhajtanak. A cél szükségessége egyesítette a bizottsági tagokat, a kik közül tizenegyen a következő felhívást írták alá:

Felhívás!

Szabad királyi városunk ősi időktől kezdve szabadon intézi saját dolgát, menten minden idegen beavatkozástól.

Csak a törvénynek vagyunk alávetve. Történeti multunk az Árpádok korába nyulik vissza.

Királyok székhelye volt városunk, fejlődését is ennek köszönhetette.

Kedvező fekvése a dunántul központjává tette; — istenáldotta földje és polgárainak becsületos iparkodása a jólét hozta falai közé.

A jólét, a gazdagság: kényes vendégek. Marasztalni, kedvében kell járni, hogy köztünk maradjon; — a közöny már figyelmetlenség — s a jólét már itt is hagy, nélküle pedig szegények vagyunk.

A jólét alapja — a munka, a tervszerű, céltudatos munka.

Egyesült erőnkkel állapítsuk meg azt, hogy — „mit akarunk?” — hisz módunkban van azt keresztül is vinni, mert mi önkormányzat vagyunk.

Előre tekintsünk, mindig csak előre, a mult — tanulsággul szolgáljon.

Egyesüljünk a közös érdekében, mert válllvetve és összefogva, az egyesnek legyőzhetetlennek látszó akadállyal is sikerrel szembeszálhatunk.

Legfőbb óhajunk, hogy megértsük egymást, hogy végre annak tudatára ébredjünk, mikép egy város fiai vagyunk, hogy akarunk csak közös lehet: — a város java Összetartásunk által módunkban áll városunkat a biztos gazdasági fejlődés útjára vinni és ezen a polgárságot az anyagi jóléthez helyezni; közigazgatásunkat rendszeressé és tervszerűvé alakítani és ekkor szívesen viseljük közterheinket, mert ezzel szemben részesülünk a gazdasági fejlődés, — a rendezett közigazgatás, — az üdvös kulturintézmények és a fejlett közegészségügynek.

Ezen szempontok által vezetettve, üdvösnek tartjuk és célszerűnek is, ha a városi törvényhatósági bizottság tagjai, akik velünk és ekként gondolkodnak: csoportosulnak.

Jelszavunk „Előre!”

Célunk: tervszerűleg és céltudatosan kormányozni magunkat.

Egységes fejlődést, eleven, életet teremteti, a polgárságban az összetartozás érzetét és főleg meleg érdeklődést felkelteti a mindnyájunkat egyformán érdeklő közös jólét iránt.

Megakarjuk előre és tervszerűleg állapítani azokat az intézményeket és megkezesni azokat az eszközöket, melyek bennünket a célhoz vezetnek.

Hiszen annyira el vagyunk maradva, tehát oly sok a tennivalónk.

Kibontjuk a zászlót, amelyre közigazgatásunk megújítása, gazdasági helyzetünk rendezése, kulturális intézményeink teljes kifejtése, közegészségügyi állapotaink hiányainak eltüntetése, a polgárság érdekeinek megvédése és szükséges támogatása, a multban elmaradt alkotások fokozatos megvalósítása, városunknak modern irányban való fejlesztése van írva.

Az egyesülés kizár ténykedéséből minden politikai, egyes-egyedül városi törvényhatóságunkat érintő ügyekkel foglalkozik.

Felhívjuk tehát a városi törvényhatósági bizottság minden egyes tagját, hogy városi ügyeinknek tervszerű előbbrevitele

Egy kis gyermek halálára.

I.

Valamikor régen
Tavaszi estéken
Kicsike kis csillag
Tündökölt az égen.

Valamikor régen
Vadvirágos réten
Ibolyácska nyílt
A mező ölén.

Csillag hullt az égről,
Virág a tövéből,
Sok könny egy kis sírra
Jó anya szeméből . . .

II.

Fehér volt, mint a hó, szízei tiszta lelked,
Mint lilom, anyád virágos kertjében,
Mikor gögicselő ajkad szóra nyílt,
Rózsabimbó fakadt szízlak rejtekében.

Tavasz volt, bíbájos, ragyogó szép tavasz,
Mámorba ringató édes illattal . . .
Puha selyempárnán aranyhaju gyermek,
Akkor kizöldült a szívtelen halállal.

Okos két szemedet lecsuklad örökre,
Gagyogó ajkad nem nyílik már dalra.
Illatos virágok, rózsák, nefelejtsék,
Ibolyák közt teltek piciny ravatalra.

Csillagok honába röpiült föl a lelked,
Apró kis angyalkák játszódnak véle.
Híns égi virágot, enyhítő balzsamot
Keszergő szíllóid vérező szívére!

Léhnér István.

Temetés.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Ita: **Beró Jenő.**

(Folytatás.)

Szilárd elhallgatott s belenezett a szomoruan égő vasuti lámpába. Aztán eligondolta, menyire igaz a volt egyik barátjának, akit nemrégiben valami szerelmi bánat miatt kigúnyolt s aki azt mondta neki, hogy a huszadik század nem a más fájdalmát megértők százada. Eddig azt hitte, hogy a szomorú idő, a vasut, a lámpa, a sötétség, szóval minden körülötte levő élettelen tárgy az ő fájdalmát gyászolja, s most idejön egy élő, aki nevet, mulat, s arról, ami neki egész valóját betölti, csak úgy beszél, mint ahogyan ő a sétatálcájáról, vagy a kutyájáról szokott beszélni, vagy . . . vagy a más fájdalomról.

— Minek is vannak élők a világon — gondolta magában s felkészülődött, mert az az állomás következett, ahol ki kellett szállania. Elbuszított a jegyzőtől, s sietett ki az állomás elé. Azt hitte, fog rá kocsi várni, mert az ő falujuknál nem áll meg a vasut, hanem a szomszéd községnél, amely, több mint nyolc kilométer távolságra volt tőlük. Kocsit azonban nem talált, úgy látszik, nem vártak ilyen hamar.
Nekivágott habozás nélkül gyalog, s csak

hamar kinn volt az országuton. Megnézte az óráját, kilenc óra már elmúlt.

Háta mögött mind messzebb és messzebb maradt a község, előtte pedig mind jobban és jobban lehetett látni a körvonalait annak a fekete foltnak, amely az ő faluja s amelyben haladoklik az ő édes anyja. A völgyet, amelyben a falu feküdt, magas, erdős hegvek veszik körül. Mikor a nyáron utójára látta őket, viruló zöldék voltak; most fekete foltoknak látszottak csak, amelyekre sötétben ereszkedett le a sűrű köd. Eszébe jutott az édes anyja. Az is viruló, egészséges volt, amikor utójára látta s most az is hervadt, beteg.

Köröskörül homályba burkolt volt az ég alja, csak a feje fölött nagy körben pisllákolnak félénken, szomoruan a csillagok. Lába alatt csikorgott a hó, s ő zihálva, kimelegedve, kigombolt kabátban sietett előre. Gyakran elcsuszott, de ezt észre sem vette. Egyszerre csak hideg szél rohant végig a vidéken. Megborzongott tőle; s úgy érezte, mintha ez a hideg szél valami ködtömeget ragadott volna el magával, mely eddig a feje körül volt s nem engedte gondolkodni. Mintegy megkönnyebbülve haladt tovább; s elkezdett tépelődni.

— Hát minek is rohanok én most ebben a hideg januári éjszakában: fázza és izzadva? Beteg édes anyám, talán meg is fog halni. Eh, dehogyan fog meghalni! Ez lehetetlen. Más, akárki meghalhat, de az én anyám . . . ? Hát akkor ki lesz majd büszke a fiára? Ki fogja nekem mondani, hogy jó fiu vagyok? Ki fog ezentul dicserni engem? S aztán, ha beteg is, majd kigyógyítom! S tráfáimmal örökös derültségben fogom tartani, s ez többet ér majd minden orvosságnál. S különben is az egész valószínűleg csak rossz tréfa,

Mai lapunk 6 oldal.

és magjavítása végett az általunk kitűzött zászló alá sorakozzék és szervezetünk megalakítása végett, f. hó 20-án délután 6 órakor a „Vörösmarty-kör“ budai-úti helyiségében (régii tóvárosi olvasókör) tartandó alakuló ülésén való megjelenésével szervezkedésünket elősegítse.

Székesfehérvár, 1907. június 10-én.

Hazaifias üdvözléttel

Dr. Csöppentzky Mihály, Kovács István,
Rauscher Béla, Dieballa György,
Dr. Löwy Károly, Dr. Sára Gyula,
Dr. Holly Géza, Nagy Ignác,
Tóth Aladár, Dr. Rádai Lajos,
Dr. Vermes Mihály.

Iskoláink szaporítása.

Krűbelül egy hét óta ez a téma kísért a helyi lapok hasábjain. Nem hiszem, hogy ennek oka kizárólag az szerencsétlen idea lenne, mely a vezetőtanítói lakások átalakításával akarna a mi nagy iskolamizériánkon segíteni. Ez a gondolat annyira kompromittáló, hogy szerzője nevét csak bizalmas körben, szinte becsületeszék lekötése mellett suttojják egymásnak az emberek. Mondom a fellendült hírlapi eszmecsere nem ez az idea az oka. Évtizedek óhaja, várakozása, reménye nyilatkozik meg ezekben a jótanácsokban, melyekhez legyen szabad nekem is néhány — talán némi megfontolást érdemlő gondolatot hozzászólnom.

Megjegyzem, hogy nem céloim a kérdést még jobban összebogozni, még kevésbé a megoldást hátráltatni. A cselekvés elől ma már kitérni nem lehet és nem szabad. Akárhogyan, de a megoldás módját meg kell találnunk, ha csak azt nem akarjuk, hogy a ministerium szükségességünkért alaposan megmossa a fejünket.

De nem szaporítom a szót. Szerénytelenség nélkül elmondhatom, hogy egy évtized óta élénk érdeklődéssel és szeretettel figyelem iskolaügyün-

ket, ismerem annak minden csinját-binját. Figyelembe veszem városunk szomorú anyagi helyzetét, a pótlódó emelésének fenyegető veszedelme sem ismeretlen előttem.

Nagy baj szerintem, hogy az összes intéző körök és többé-kevésbé laikus hozzászólók figyelmüket kizárólag az elemi iskolák körül koncentrálják. Pedig a kérdés megoldását nagyban elősegítené, ha a kombinációból ki nem hagynánk a város másik, szép arányokban fejlődő, nagy fontosságu és égető szükségéget pótló intézetét, a felsőbb leányiskolát.

Ez az iskola, ugy, amint most van, soká meg nem állhat. Nyilvánossági jogát a minister három évre oda adta azzal a kikötéssel, hogy ezen idő alatt a város a hiányzó termek (torna, rajz, kézimunkaterem, stb.) felállításáról gondoskodik. Elmúlt két év, de ez irányban semmi sem történt. A növedékek tornaórákat a tűzoltórtanya nagytermében tartják, ünnepélyekkel a főgymnasium vendégszerető nagy termébe zárándokolnak, vizsgáikkal nem tudom hogyan boldogulnak, ha esetleg 20—30 szülőnek eszébe jut azok iránt érdeklődni.

Távol áll tőlem hogy a felsőbb leányiskola államosításának szószólója legyek. Ez az iskola pár év múlva a város legkevesebb anyagi áldozatot igénylő intézménye lesz, mely mindnyájunk büszkeségét képezheti. En nem adnám át az államnak. De ha van iskolánk, melyet az állam szívesen átvesz, az a felsőbb leányiskola, de csak akkor, ha a város a megfelelő intézeti helyiségről gondoskodik. Akár megtörténik ez az átvétel, akár nem, ennek az iskolának a helyiségekérdését ad graecas kalendas kitolni nem lehet.

Ezek előrebocsátása után szerény véleményem a következő. Lakoltassa ki a város a felsőbb leányiskolát mostani helyiségéből s helyezze el egy oly épületben, mely a modern igényeknek teljesen megfelel. (Ha megkérdéznének, hogy hol tudnék én a csendes Jókai-utcában olyan házat ajánlani, melyet ideálisnak ismernék e célra. Van udvara, szép, nagy kertje, a pótipitekezésekre olyan fundusa, mely semmi kívánni valót nem

hagy maga után. Az egész nem kerülne többé, talán annyiba sem, mint a tervezett Deák Ferenc utcai elemi iskola.)

Ezen a révén nyerne az elemi iskola a belvárosban, a felsőbb leányiskola helyén 6 tisztelettel tantermet az emeleten. Ha ehhez hozzávesszük az iparostanonciskola mai helyiségeit a földszinten (kettő már el is van foglalva), újabb 4 tanterem állna az elemi iskola rendelkezésére. A földszinti helyiségeket csekély költséggel traverszekkel magasabbakká, világosabbakká lehetne tenni.

Ezzel megszűnnek az a kiáltó anomália is, mely küllőben is tarthatatlan, hogy egy épületbe járjanak elemi iskolás fiúk, leányok, inasok és felsőbb leányok.

Ugy gondolom, e tíz új tanterem megszüntetné a város elemi iskoláinak túlszűfolttségét. Ha nem, úgy az olaj-utcai, Rákóczi-utcai, selyem-utcai és tóvárosi iskoláknál építendő egy-egy tanteremmel két évtizedre bizonyára eleget tenénk minden szükségletnek.

Ne mondja senki, hogy a mi közgyűlésünk iskolai ügyekben szűkkeblű. Nem emlékszem rá, hogy a képviselőtestület tanügyi dolgokban valamely jól megokolt kérelmet elutasított volna. Ha tehát az iskolaszaporítás kérdése a jövőben is tengeri kigyója marad a városnak, — ez őszinte meggyőződés szerint — csakis a vezetőség habozó viselkedésének, határozatlanságának rovására írható.

Komoly, határozott, korszakot alkotó gondolatot kérünk az iskolaszaktól, nem toldozó-foldozó beteg tervezetéseket.

Szigma.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— Személyi hír. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök, a ki kedden résztvett a belvárosi elemi iskolák hittanvizsgáján, tési birtokára utazott. Onnan ma vissza-

amellyel édes apám akart hazahozni, hiszen már majdnem félve, hogy nem voltam itthon.

S amikor így már—már megvizsgáztatta magát Szilárd, újra, meg újra feltámadt benne a kétségkedés:

— De hátha, mégis . . . ?

Ilyen gondolatoktól úgyve közeledett a faluhoz. Már látta a faluvégi házak apró ablakait, amelyeken kisugárzott a petróleumlámpa sárga fénykévéje, már hallotta a kutyaugatást. S olyan rosszul esett ez most neki. Eszébe jutott, hogy ugyanigy volt ez a nyáron is, amikor ő a környékről vidáman, derült hangulatban jött haza. S most, hogy lehangoltan, majdnem kétségbeesve jön, szintén csak oly vidáman világítanak az ablakok, s oly vadul csaholnak a kutyák, mint amikor vig volt. Hát ezek nem érzik, hogy ő ma egészen más, mint akkor?

Elkeseredését azonban enyhítette, hogy aki vel csak a faluban találkozott mind köszönt neki. Ugy tünt fel előtte, mintha a hangjukban lett volna valami bánatos lehangolt. S ez olyan jól esett neki.

Végre házukhoz érkezett. Nagy meglepetésére a máskor oly gondosan zárt ajtókat tárva nyitva találta. Keresztülsett az udvaron, belépett a konyhába, onnan az első szobába. Egy idegen női alakot látott az asztal mellett állni.

— Hol van anyám? — hörögte inkább, mint mondta, a sietéstől felhevülten, izzadva, kimerülve.

A nő a másik szoba felé intett, s Mihály gyorsan letette csomagját, ledobta magáról télikabátját, s átment a másik szobába.

Anyja épen rémesen szenvedett. Ide-oda vetette magát az ágyon, tördelte kezét, tépte a haját. Az ágy körül állt egypár asszony, meg az édes apja, kik némán fogadták.

Mihály odaugrott az ágyhoz, megragadta édes anyja kezét, s kezdte figyelni érverését. Mintha hideg kezének érintése delejes hatással lett volna a betegre, egyszerre elmúlt a roham a beteg erőtellenül hanyatlott vissza párnájára, arcát halálsápadtság borította el, s olyan volt, mintha nem is élne. Mihály megrettenve hajolt föléje, s anyja szemében mintha örömet látott

volna felvillani. Megsókolta a hideg verítékek borított homlokot, mire anyja nagyon halk, alig érthető hangon megszólalt:

— Megjöttél Mihály? Az Isten hozott haza!

— Az Isten hozott haza . . . — suttogta magában Mihály. Az Isten . . . Ki az? . . . — gondolta utána, s azzal vizsgálni kezdte anyját.

Minél tovább vizsgálta a körtüneteket, annál jobban szorította össze szívét valami keserű fájdalom. Idegenül már régen kimondta volna a biztos halált, most még csak elgondolni sem merte. Azzal áhította magát, hogy mivel édes anyjáról van szó, hát mindent sötétebb színben lát, mint amilyen az valóban.

Eközben azonban újra megkezdődtek a görcsök. A szegény beteg kimondhatatlanul szenvedett. S a fia, ez a saját tudásában elbizakodott gőgös orvos, aki már annyi embert rántott ki a halál torkából, ott állt fölötte tehetetlenül.

— Csak legalább morium injekciót adhatnék neki, — fordult atyjához — mindjárt megkönnyebbülne.

Azokban nem volt kéznél semmi műszer,

AZ „ÁRPÁDFÜRDŐ“

USZODÁJA

megnyílt.

Hagyatéki magán ajánlati árverés:

Alulírottak, mint néhai özv. Grundböck Ferencné örökösének megbízottjai ezenel közhírré tesszük, hogy a *hagyatéki tömeghez tartozó ingatlanokat magán ajánlati árverés alá bocsátjuk*, fenntartván megbízóinknak azon jogát, hogy a legmagasabb ajánlatot is 1907. évi június hó 30-ig vissza utasíthatják. Ellemben ajánlattevőket az ígért bánatpénzük különbeni elvesztése mellett feltétlenül kötelezi.

Ajánlati árverés alá bocsátjuk a sz.-fehérvári 497 sz. betétben bevezetett ingatlanok és különösen a *Kossuth-ulcai egy emeletes lakóház* 70000 kor., a *Belső hegyen emeletes szőlő* 10000 kor., továbbá *12 buza föld, 6 rét, 2 legelő* a részletes feltételekben körülírt dűlőkben és az ugyanótt megállapított kikiáltási árakban, de a jelenleg érvényben levő bérleti jogok sérelme nélkül.

Ajánlatot tevők tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzül lefizetni, mely a vételár teljes kifizetésénél beszámíttatni fog. A vételárak a Sz.-Fehérvári Takarékpénztárnál a hagyatéki tömeg javára folyószámlára lesznek befizetendők.

Az ajánlati árverés *folyó évi június hó 23-án azaz Vasárnap délelőtt 9 órakor a városház nagytermében fog megtartatni.*

A részletes ajánlati feltételek alulírottak ügyvédi irodájában megszerezhetőek és betekínthetők.

Kelt Sz.-Fehérvár, 1907. június 10-én.
Dr. Saára Gyula, Dr. Szahady József,
Dr. Szüts Gedeon,
 mint az örökösök meghatalmazottjai.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

Báró Kozmitza (ezelött Mattoni-féle) budai **Király-keserűvize** az Erzsébet-Sósfürdő főforrása. enyhe hashajtó.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

8754/1907.

Árverési hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város. törvényhatósága által a város határában a beltelek: szőlőültetvények, kerítés és árok-kal körülvett és kertileg művelt területek kivételével gyakorolható vadászati jog mintegy 18788 kat. hold területen 1907. évi július hó 1-től hat egymásutáni évre vagyis 1913 évi június hó végeig a megállapított feltételek mellett haszonbérbe adadni rendeltetvén, ezen jogügylet létrehozatala értelmében tartandó nyilvános szöbéli árverésre 1907 évi június hó 20-ik napjának dél előtti 10 óráját s eljárás helyül a városház nagytermét tűzöm ki, s felhívom érdeklődőket, kik jelzett vadászat jogát haszonbérbe venni ohajtják, hogy a kitűzött helyen és időben megjelenve ajánlataikat tegyék meg.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében (városház 10 sz. a.) a hivatalos órák alatt bármikor betekínthetők.

Kikiáltási ár egyévre 3151 korona, mely készpénzben az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezéhez leteendő.

Székesfehérvár 1907. június 8-án

Polczer Péter s. k.
 gazd. tanácsos.

A szőlő peronoszporája ellen
 védekezéshez általánosan elismert legjobb és ma egyuttal legolcsóbb anyag a **DR. ASCHENBRANDT-féle**

Bordói-por.

Ára Bpsten:

50 kilogrammos zsákokban á kilogramm **82 fillér**, 10 és 5 kilogrammos zsákokban **86 fillér**, valamint 2 kilogrammos dobozokban á klg. **87 fillér**. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Használata olcsó és biztos, előállítás gyors, a levélhez a legjobban tapad, a permetezőt sohasem dugítja.

A bordói-por ezenkívül kitűnő eredménnyel használható a **burgonyavész** ellen, **gyümölcsfák** permetezésére és **baromfiok** fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad, díjtalanul ismertető füzetet küld a

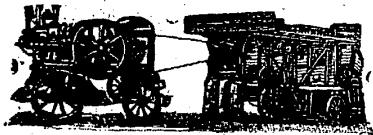
„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,
 Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:
Karl József és fiánál Székesfehérvár, Szigethy Testvéreknél Székesfehérvár.

EGYEDÜL LÉTEZŐ UJDONSÁG!
 SZAMTALAN ELSŐ DIJJAL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE!!!
PÉCSI S. mótortelepe

Budapest, VI., Gyár-utca 26.

Ajánlja ugy cséplőgép, mint malomüzemre legegyszerűbb benzinlokomobiljait és szivógőmotorait, melyek bármikor VI. Gyár-utca 26. üzemben láthatók.

Teljes jótálás
 kitűnő cséplésért.

Ezen motorok egyenletes járásuak és bámulatos egyszerű szerkezetük folytán bármely legjáratlanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.

Ugy szintén itt beszerezhetők bármily gazdasági gépek ugy mint: **vetőgépek, járgányos cséplőgépek, szecska és répavágók, darálék stb.**

ÁRJEGYZÉK INGYEN! PONTOS KISZOLGÁLÁS!
OLCSÓ ÁRAK RÉSZLETFIZETÉSRE!